

Barry Hoolwerf van ERNOP

ERNOP: giften in Europese filantropie minstens 104,5 mrd euro op jaarbasis

Onderzoek in 20 landen naar de stille kracht van filantropie

Door: Bert Koopman

26-03-2026

Buitenland Nieuws

Nieuw onderzoek – gebaseerd op data uit 2022 – taxeert donaties in filantropie in Europa op minstens € 104,5 mrd op jaarbasis. Een soortgelijke studie uit 2017 – gebaseerd op data uit 2013 – schatte de filantropische giften in Europa op minstens € 87,5 mrd per jaar.

Het onderzoek 'Philanthropy in Europe', uitgevoerd door het European Research Network On Philanthropy (ERNOP), dat zetelt aan de VU in Amsterdam, biedt het meest uitgebreide vergelijkende overzicht inzake filantropische donaties in Europa. Het betreft bijdragen van huishoudens, uit nalatenschappen, van bedrijven, fondsen en goede-doelenloterijen uit twintig Europese landen.

Uit het onderzoek, uitgevoerd onder supervisie van Barry Hoolwerf en Johan Vamstad en gebaseerd op de expertise van krap vijftig onderzoekers, blijkt dat Huishoudens (€ 52 mrd) in Europa de omvangrijkste en best gedocumenteerde geefbron vormen. Bij donaties van bedrijven (€ 21,5) mrd kanttekenen de onderzoekers dat het werkelijke bedrag in deze categorie waarschijnlijk aanzienlijk hoger ligt.

De bijdrage van fondsen (€ 20,6 mrd) betreft rekenen uit belegd vermogen. Fondsen uit Duitsland en Zwitserland zijn hier koplopers. Contributies uit nalatenschappen (€ 8,4 mrd) blijven in Europa sterk onderschat wegens gebrek aan relevante data. Goede-doelenloterijen (€ 1,9 mrd) zijn geconcentreerd in een beperkt aantal landen waaronder Nederland, Duitsland en Zweden.

Inzet filantropische middelen

De studie brengt ook in kaart hoe filantropische middelen worden ingezet voor een breed scala aan doelen, waaronder gezondheid, sociale diensten, onderwijs, cultuur, milieu, internationale hulp en initiatieven voor de lokale gemeenschap. Dit verschilt per land.

ERNOP-directeur Barry Hoolwerf: ‘Voortbouwend op ons onderzoek ‘Giving in Europe’ uit 2017, brengt de nieuwe publicatie – Philanthropy in Europe – opnieuw de omvang van filantropische giften in Europa in kaart. Wat hieruit naar voren komt, is een gevarieerd beeld vol veerkracht in de wijze waarop filantropie in verschillende landen tot uiting komt.’

Hij voegt daaraan toe dat de hiaten in de data ‘geen voetnoot’ zijn; ze vormen een kernbevinding. Het versterken van de data-infrastructuur voor filantropie in Europa is volgens Hoolwerf geen technische ambitie, maar een voorwaarde voor een geïnformeerd publiek debat, effectief beleid en de ontwikkeling van de sector op de lange termijn.

Het onderzoek verschijnt op een moment dat Europa en daarbuiten geopolitieke instabiliteit, gewapende conflicten, economische druk en veranderende politieke prioriteiten nieuwe eisen stellen aan de *civil society*. De rol van particulier initiatief – door individuen, bedrijven en fondsen – verandert mee nu overheden terugkomen op hun toezeggingen inzake publieke financiering voor sociale en humanitaire doelen.

Stille kracht

De impact van dat laatste is zelden zo groot geweest. Tegen deze achtergrond is de schaal van filantropische giften zowel opvallend als actueel. In deze context blijft filantropie een stille, maar niet te onderschatten tegenkracht. Zij reflecteert niet alleen waar Europeanen om geven maar ook hun bereidheid om bij te dragen aan de samenleving.

Naast feiten en cijfers bevat de studie een systematische beoordeling van de kwaliteit van de data door heel Europa. Het totale bedrag aan donaties van € 104,5 euro is een ondergrens, aangezien aanzienlijke bedragen aan giften onzichtbaar blijven vanwege hiaten en inconsistenties in de gegevens. De studie toont aan dat verschillen tussen landen zowel een weerspiegeling zijn van verschillen in data-infrastructuur als van verschillen in vrijgevigheid.

Geven in Europa

20 landen

Totaal: €104,5 mrd op jaarbasis in 2022 (was: €87,5 op jaarbasis mrd in 2013)*
(Bedragen in tabel in miljarden euro's)

Jaartal data	2022	2022	2013	2013
Categorie	Bedragen:	Procenten:	Bedragen:	Procenten:
Huishoudens	€ 52 mrd	50%	€ 41,3 mrd	47%
Bedrijven	€ 21,5 mrd	21%	€ 21,7 mrd	25%
Fondsen	€ 20,6 mrd	20%	€ 16,7 mrd	19%
Nalatenschappen	€ 8,4 mrd	1%	€ 4,8 mrd	6%
Loterijen	€1,9 mrd	8%	€ 2,8 mrd	3%

*Het onderzoek Philanthropy in Europe (2026) is gebaseerd op data uit 2022 afkomstig uit 23 landen. Het onderzoek Giving in Europe (2017) was gebaseerd op data uit 2013 afkomstig uit 18 landen.

Bron: European Research Network On Philanthropy (ERNOP), VU, Amsterdam

Disclaimer: percentages zijn schattingen en niet gecorrigeerd voor afrondingsverschillen.

Het onderzoeksteam van ERNOP heeft de grootst mogelijke nauwgezetheid en zorgvuldigheid betracht bij het samenstellen van *Philanthropy in Europe* (met datasets van 23 landen) en – eerder – van *Giving in Europe* (met datasets van 18 landen). De infografiek bij dit artikel moet met enige terughoudendheid geïnterpreteerd worden.

De vergelijking tussen 2026 (datasets uit 2022) en 2017 (datasets uit 2013) kent – hoewel de methodologie van beide onderzoeken dezelfde is – beperkingen aangezien het een verschillend aantal landen betreft: 23 tegenover 18. Longitudinale vergelijkingen zijn lastig omdat datasets in de loop van de jaren zijn aangepast. ERNOP-directeur Barry Hoolwerf zal dit binnenkort in een interview nader toelichten.

Verder lezen kan via onderstaande links:

- ERNOP Snapshot of European Philanthropy Research: <https://ernop.eu/snapshot-of-european-philanthropy-research/snapshot-2026/>
- Research Notes: <https://ernop.eu/research-notes/>
- Philanthropy in Europe Policy Briefings for Philanthropy Professionals (membership required) ([Fundraisers & NGOs](#), [Foundations & Grantmakers](#), [Corporate Philanthropy & CSR](#))

Over de auteurs

Bert Koopman is hoofdredacteur van het journalistieke platform Wereld van Filantropie (online, print, events)

Abonneer je op ons gratis Journaal:

E-mail adres

Schrijf je in